

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Anayasa'nın değiştirilemez hükümlerinden olan 2'nci maddesinde temelini bulan demokratik hukuk devletinin somut görünüşlerinden biri, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkesidir. Yargının bağımsız ve tarafsız olması, aynı anda Anayasal sistemin işleyişinde Başlangıç bölümünde vurgulanan kuvvetler ayrılığı ilkesinin etkin bir işlev üstlenmesinin ve temel hak ve özgürlüklerin korunmasının teminatıdır. Ancak siyasi iktidarı elinde tutan Adalet ve Kalkınma Partisi, yargı organı üzerinde siyasi bir baskı oluşturmak suretiyle; normatif düzenlemeler ve fiili uygulamalarla anılan ilkelerin kategorik biçimde özüne dokunmaktadır. Üstelik siyasal iktidar, yargı organını hedef alan kimi söylemleriyle; milli iradenin yalnız yasama ve yürütme organları vasıtasıyla tecelli ettiğini ve fakat yargıçların milli iradenin aleyhine yargısal faaliyet yürüttüğüne yönelik kamuoyu nezdinde hatalı bir algı oluşturmaktadır. Yine, ne yazık ki Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin hilafına uluslararası mahkemelerin verdiği kararlarının iç hukukta tanınmaması, olağan bir uygulama haline gelmiştir. Bununla birlikte yargının üçlü sacayağından biri olan savunma makamı, baroların bölünmesi suretiyle örgütsel olarak zayıflatılmıştır. Ezcümle "Adalet, mülkün temelidir." şiarı, kurumların ve bireylerin yargıya olan güvenini ortadan kaldıracak nispette aşındırılmıştır.

Bu durum, pek çok yargı kararında, yüksek yargı mensuplarının atanmasında örneğini bulmaktadır. Söz gelimi "bilhassa 2016 yılı sonrası Adalet ve Kalkınma Partisi gençlik ve kadın kollarından avukatların hakim-savcı olarak atanması; Sezgin Baran Korkmaz'ın yurtdışı çıkış yasağına ilişkin adli kontrol kararını kaldıran İrfan Fidan'ın önce Yargıtay üyesi olarak atanması akabinde teamüllere aykırı olarak Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmesi; malvarlığına ilişkin konulan tedbiri kaldıran Hasan Yılmaz'ın Adalet Bakanı Yardımcısı olarak atanması; kamuoyunda Enis Berberoğlu davası olarak bilinen dosyada Anayasa Mahkemesi kararını uygulamayan Akın Gürlek'in Adalet Bakanı Yardımcısı olarak atanması; İçişleri Bakanı Yardımcısı Muhterem İnce'nin Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmesi; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmaması; kamuoyunda Gezi Parkı, Can Atalay, Canan Kaftancıoğlu, Ekrem İmamoğlu, Barış Pehlivan, Merdan Yanardağ davası olarak bilinen dosyalarda olduğu gibi siyasi baskı altında mahkeme kararı verilmesi, çeşitli suçları işlediği iddiası atılı bulunan Ayhan Bora Kaplan ile Yargıtay üyesi Yüksel Kocaman arasındaki hayatın olağan akışına aykırı münasebet".

Yargıda meydana gelen bu türden bir siyasallaşmanın nedenlerinin, doğurduğu ve dahi doğuracağı sonuçların ortaya konulabilmesi adına Anayasa'nın 98 ve İktüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri kapsamında bir Meclis araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

Burcu KÖKSAL
Afyonkarahisar Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Ali Mahir BAŞARIR
Mersin Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Kuruluşunun 100'üncü yılını bu ay içinde kutlayacağımız Cumhuriyeti'miz, özellikle geçen yüzyılın ilk yarısında yaşanan savaşların sonuçlarından doğrudan etkilenirken, sonrasında da çift kutuplu dünya düzeninin gerilimlerinin kaçınılmaz olarak merkezinde yer almıştır. Dünya genelini etkileyen gelişmelerin birinci derece muhataplarından olan ülkemiz, bu yönüyle önemli tecrübelerle sahip nadir ülkelerdendir.

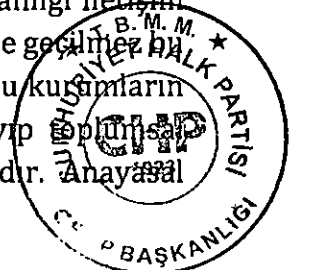
Geride bıraktığımız yüzyıllık geçmiş; Türkiye'nin, bölgesel ve dünya genelindeki gelişmelerden olumsuz etkilenmeden var olan durumu lehine çevirebilmesinin temel gerekliliklerinden birinin, toplumsal barış ve adalet sistemini sarsılmaz şekilde güçlendirmesinden geçtiğini ortaya koymuştur. Doğu ve güneyindeki ülkelerde neredeyse kesintisiz süren, batı ve kuzeyindeki ülkelerde de yer yer alevlenen çatışma ve savaşlar, Türkiye'nin her zamankinden daha fazla istikrarını güvenceye almasını kaçınılmaz kılmaktadır. Aksi takdirde beka sorunu da dahil olmak üzere demokratik sisteminin aldığı ağır darbeler nedeniyle ülkemizin on yıllarca geriye gitmesi sonucuyla karşı karşıya kaldığımız bilinen bir gerçektir. 12 Eylül Askeri Darbesi'nin yol açtığı ve bugün hala etkilerini sürdüren tahribat, bu durumu en net gösteren olayların başında gelmektedir.

Ülkemizin yarınlarına güvenle bakabilmesi için, Anayasa'nın Başlangıç bölümünde ve "Cumhuriyetin niteliklikleri" başlıklı 2'nci maddesinde ifade edilen hürriyetçi demokrasi, hukuk devleti ve kuvvetler ayrılığı ilkeleri olmazsa olmaz önemdedir. Eşitlik temelinde özgür bir toplumda bir arada yaşamayabilmenin teminatı olan bu üç ilke, kopmaz bağlarla birbirine bağlıdır. Birinde yaşanan eksilme ya da erozyon, diğer ilkelerin otomatik olarak önemsizleşmesine yol açacaktır.

Ülkemizi 21 yıldır tek başına yöneten AKP iktidarı döneminde hürriyetçi demokrasi, kuvvetler ayrılığı ve hukuk devleti ilkeleri ne yazık ki pratikte sona ermiştir. 2018 yılında uygulanmaya başlanan ve dünya üzerinde başka bir benzeri olmayan "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi" adı altındaki başkanlık sistemiyle Anayasa fiilen rafa kaldırılmıştır; "tek adam"a dayalı otoriter bir düzen hakim kılınmıştır.

"Güçlü Cumhurbaşkanlığı"nın esas alan söz konusu lalettayin sistem, Devlet kurumlarının işleyişinde köklü sorunlara neden olmuştur. Devlet içindeki denetleme mekanizmaları işlemez hale gelirken; bizzat kamu kurum ve kuruluşları hem ekonomik hem hukuksal hem de idari yozlaşma ve çürümenin odağı haline dönüşmüştür.

Türkiye İstatistik Kurumu'ndan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'na, Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı'ndan Diyanet İşleri Başkanlığı'na, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na kadar istisnasız kamu kurum ve kuruluşlarında yaşanan önüne geçilemez kirlenme ve çürüme, karşı karşıya kalınan her olayda zuhur etmektedir. Bu kurumların arasında bir tanesi vardır ki; çürümesi kurumsal düzeyle sınırlı kalmayıp toplumun tüm düzeylere ulaşacak önemdedir. Söz konusu kurum, yargı mekanizmasıdır. Anayasa

nitelikte ve Anayasa'da yazılı kuvvetlerden biri olan yargı erki; AKP'nin, iktidarının ilk yıllarından itibaren bastonlaştırdığı bir yapıya dönüştürülmüştür. Özgür ve eşit yurttaşlık temelinde hukuk ilkelerini uygulaması ve adil kararlar vermesi gereken mahkemeler, yıllar içinde yaşanan siyasallaşma süreciyle iktidar muarızlarını yok etme, iktidar yanlılarını aklama aygıtına dönüşerek toplum nezdinde tarihinin en düşük güven düzeyine gerilemiş vaziyettedir. Yargıda yaşanan çürümenin geldiği diğer safhalar, üst yargı mercii konumundaki mahkemelerin kararlarının alt mahkemelerce tanınmaması ve bunlara uyulmaması, yargılama süreçlerinde yaşanan ihlallerden kaynaklı Anayasa Mahkemesi nezdindeki bireysel başvuru dosyalarına her geçen gün yenilerinin eklenmesi, iki yıl boyunca uygulanan hakim ve savcı alımlarında baraj puanının kaldırılmasından kaynaklı AKP kadrolaşması ve bunun sonucu açılan hukuksuz soruşturmalar ve verilen siyasal kararlar... Bunlara son olarak yargı-mafya ilişkileri dahil olmuş vaziyettedir. Ankara'da bir mafya örgütü liderinin, uzantıları İçişleri Bakanlığı, Emniyet ve yargıya kadar giden bir ağ içinde ekonomik ve sosyal nüfuz oluşturduğu kamuoyunca ulusal basına yansıyan haberlerden yakinen takip edilmektedir.

Bu bağlamda; Türk yargısının karşı karşıya kaldığı sorunların ve bu sorunlara çözüm önerilerinin belirlenmesi; yargıya güvenin artırılması ve yargının varlık nedeni olan adaletin tesisini sağlayacak bir işleyiş için Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri kapsamında bir Meclis araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

